

KRİZ NE YANA DÜŞER

Ülke, tarihinin en büyük krizlerini yaşıyormuş. Neredeyse tüm yazılı – görsel medya aynı fikirde. Sanırsınız ki ülke daha önce kriz görmemiş. Aslında 45 yılına akıl baliğ tanıklık ettiğim ülkem, krizsiz gün yaşamadı. Darbeleri bile saymaya gerek yok. Darbelere zemin hazırlanan günler krizlerin en acı günleriydi. Zira kriz öncelerinde krizin ayak seslerini basiretleri ile görenlerdir asıl krizden etkilenenler oldu. Nereden mi biliyorum? Bu ülkenin aydını ne zaman konuşmaya yeltense, ağzına su doldurup kurbağaya döndürüldüler.

Bir düşünün. Vatanseverlik duyguları tavan yaptırılarak yetiştirilen basiretli aydınlarımız, seslerini, düşüncelerini duyuramamanın sancılarını yaşarken, krizlerin muhatapları kriz öncesinde ve sonrasında benzer aymaz tutumlarını değiştirmemişlerdi.

Yaşanan son yargı krizi öncesinde de siyasetin aktörlerine yapılan uyarılar fayda vermemiş, bir nevi körlükle gün geçirilmiştir. Kimlik ve kişilik yönünden gizlilikle malül kadroların gölgesinde ot bitirmez takıyyeleri ve farklılıklara tahammül bilmez bağnazlıkları herkesçe bilinirken, kadro mücadelesi geliştirememiş siyasi aktörlerin popülizmi tavan yapmıştı. Bir başka aymazlıkları da ‘dindarlar arasındaki ötekileştirmeye’ çanak tutmalarıydı. Kol-kola fakat ötekileştirerek iktidara yürümenin maliyetine bugün kriz diyorlar.

Gelinen noktada; toplumunu iletişim toplumuna, bilgi toplumuna, hukuk toplumuna ulaştıramayan iktidarların, hukuk devleti safsataları ortaya dökülmüş oldu. Görünen o ki, krizin mağdurlarının yapabildiği yasa yapmak ve dama taşı oynamak, krizin aktörlerinin ki de yargısal aktivizmle hukuku katletmek olmaktadır.

Bir toplum tasavvur edin ki, öncüleri, önderleri, temsilcileri birbirleriyle küfürleşmeden, ihanetle suçlamadan, beddua etmeden ilişki kurmasın. Hayır, tahayyül değil, yaşadığımız budur. Böyle bir toplumun hukuk toplumu olabileceğine inanmaya, hukuk devletinden bahsedebilmesine ancak ‘kullanışlı aptallık’ denebilir.

Eğer bir kriz varsa, bunun altından, köklü değişim yapma iradesi ve kanaat önderlerinin hakemliği ile kalkılabilirdi. Ancak görünen o ki siyasi iktidarın köklü değişim yapabileceğine dair güven erimesi ve kanaat önderlerinin bugüne kadarki sessizliği veya seslerini siyasallaştırmaları bu iki imkânı da ortadan kaldırmıştır. Tarafların birbirlerine söz geçirmeleri ise zaten mümkün değil.

O halde yapılacak iş, bugüne kadar yapılanın dışında bir şey olmayacaktır. Bizler büyük oyuncuların figüranları olarak seçmen rolünü oynayacağız; plebisit türü referandumların sujeleri olarak tarih içinde yerlerimizi alacağız. Aktörler ise, eskiden olduğu gibi kapalı kapılar ardında ittifaklarla, dolaplarla siyasal sistemi pansuman edecekler, dün asker desteğinin yerine cemaat desteğini aldıkları gibi, bugün de

sivil toplum kuruluşları desteği ile (asker desteği mi, amman ha!) krizi dolaba kilitleyerek donduracaklar, dengeleri oluşturacaklar.

Hukuk devleti mi, ha ona da sıra gelecek; acele etmeye, endişeye mahal yok. Önce iletişim toplumu, sonra bilgi toplumu, daha sonra da hukuk toplumu olacağız. Kulağımızın arkasını göremeden hukuk devletini görmek sadece rüyadan ibarettir. Kulak arkası dediğimiz de hukukun kılcal damarlara kadar yayılmasıdır. Ezcümle; halk olacağız, halk.

Bir tesellimiz var: Hala soru sorabiliyoruz.

Muharrem BALCI

17.01.2014